

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง ขอบเขตการบังคับใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๕๑ และอำนาจในการรับรองปริญญา ประกาศนียบัตร หรือวุฒิบัตรเทียบเท่าปริญญาในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้มีหนังสือ ที่ วท ๐๒๐๑.๔/๑๖๖ ลงวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๒ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ขอรื้อปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีควบคุม สรุปความได้ว่า

๑. ตามข้อบังคับสภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ว่าด้วยการประกอบวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีควบคุม สาขานิวเคลียร์ พ.ศ. ๒๕๕๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และข้อบังคับสภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ว่าด้วยการประกอบวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีควบคุม สาขาการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านวิทยาศาสตร์และการควบคุมมลพิษ พ.ศ. ๒๕๕๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้สภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีอำนาจหน้าที่ควบคุมผู้ประกอบวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีควบคุมในสาขานิวเคลียร์ และสาขาการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านวิทยาศาสตร์และการควบคุมมลพิษ โดยใช้กลไกการออกการพักใช้ และการเพิกถอนใบอนุญาต ซึ่งลักษณะของงานและประเภทของงานในวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีควบคุมในสองสาขาดังกล่าว มีความคล้ายคลึงกับการประกอบวิชาชีพวิศวกรรม และโดยที่สาขานิวเคลียร์และสาขาการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านวิทยาศาสตร์ ยังไม่ได้ถูกกำหนดให้เป็นวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม ดังนั้น จึงมีสมาชิกของสภาวิศวกรต้องการขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีควบคุม สาขานิวเคลียร์ และสาขาการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านวิทยาศาสตร์ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๕๑ แต่เนื่องจากบทบัญญัติในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดว่า “พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่ผู้ประกอบวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เป็นสมาชิกขององค์กรตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอื่น” สภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจึงมีประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการตีความข้อกฎหมายดังกล่าวว่า สามารถบังคับใช้กฎหมายและข้อบังคับของสภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับกรณีที่มีสมาชิกของสภาวิศวกรประสงค์จะขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีควบคุมตามพระราชบัญญัตินี้ได้หรือไม่

๒. บทบัญญัติในมาตรา ๑๔ (๓) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดให้ สมาชิกสามัญต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม โดยมีความรู้ในวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยได้รับปริญญา ประกาศนียบัตร

หรือวุฒิบัตรเทียบเท่าปริญญาในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่สภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีรับรอง ทั้งนี้ ในปัจจุบันมีบุคคลจำนวนมากซึ่งมีคุณวุฒิทางการศึกษาต่ำกว่าปริญญาประสงค์เข้าเป็นสมาชิกและขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีควบคุม ซึ่งสภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้ชะลอการอนุมัติสมาชิกสำหรับบุคคลกลุ่มดังกล่าว เนื่องจากมีประเด็นปัญหาในการตีความข้อกำหนดบางประการ

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวมาแล้วข้างต้น จึงมีประเด็นหารือเกี่ยวกับการตีความบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๕๑ ดังนี้

(๑) ประเด็นผู้ประกอบวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เป็นสมาชิกขององค์กรตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอื่น ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๕๑

(๑.๑) ผู้จบการศึกษาทางด้านวิศวกรรมศาสตร์จะถือว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติเป็นสมาชิกและได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีควบคุม สาขานิวเคลียร์ และสาขาการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านวิทยาศาสตร์ หรือไม่ ประการใด

(๑.๒) ผู้จบการศึกษาทางด้านวิศวกรรมศาสตร์และเป็นสมาชิกของสภาวิศวกรจะถือว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีควบคุม สาขานิวเคลียร์ และสาขาการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านวิทยาศาสตร์ หรือไม่ และหากสภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไม่สามารถออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพให้ได้ จะถือว่าบุคคลเหล่านั้นกระทำความผิดกฎหมายและข้อบังคับของสภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หรือไม่ ประการใด

(๑.๓) หากตีความว่าสมาชิกของสภาวิศวกรมีคุณสมบัติและสามารถได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีควบคุม สาขานิวเคลียร์ และสาขาการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านวิทยาศาสตร์ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๕๑ แล้วนั้น หากในภายหลังสภาวิศวกรมีการออกกฎหมายควบคุมวิชาชีพดังกล่าว ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีควบคุมซึ่งสภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้ออกให้แก่สมาชิกของสภาวิศวกรไปแล้วนั้น จะยังมีผลบังคับใช้ได้หรือไม่ ประการใด

(๒) ประเด็นคุณสมบัติสมาชิกสามัญสภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต้องได้รับปริญญา ประกาศนียบัตรหรือวุฒิบัตรเทียบเท่าปริญญาในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่สภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีรับรอง ตามมาตรา ๑๔ (๓) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

(๒.๑) สภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสามารถกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อรับรองปริญญา ประกาศนียบัตรที่เรียกชื่ออย่างอื่น ซึ่งมีหลักสูตรการเรียนเกี่ยวข้องกับความรู้ในวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ได้หรือไม่ ประการใด

(๒.๒) สภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสามารถกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อรับรองประกาศนียบัตรหรือวุฒิบัตรเทียบเท่าปริญญาในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความรู้ในวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้หรือไม่ ประการใด

(๒.๓) ในกรณีที่สภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสามารถรับรองปริญญา ประกาศนียบัตรที่เรียกชื่ออย่างอื่น และรับรองประกาศนียบัตรหรือวุฒิบัตรเทียบเท่าปริญญาในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้นั้น สภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสามารถดำเนินการโดยอาศัยข้อบังคับสภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ว่าด้วยการรับสมัครสมาชิก คุณสมบัติ

และลักษณะต้องห้ามของสมาชิก ค่าจดทะเบียนสมาชิก ค่าบำรุง และค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บจากสมาชิก พ.ศ. ๒๕๕๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้หรือไม่ มีความจำเป็นต้องดำเนินการโดยออกประกาศเพื่อรับรองหลักสูตรการศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของสถาบันการศึกษาเพิ่มเติม หรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาข้อหารือของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยมีผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา) ผู้แทนสภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และผู้แทนสภาวิศวกรเป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นสมควรกำหนดประเด็นพิจารณาเป็นสามประเด็นเนื่องจากมีประเด็นพิจารณาเกี่ยวเนื่องกัน และมีความเห็นในแต่ละประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง กรณีที่สภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจะออกใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีควบคุมให้แก่สมาชิกของสภาวิศวกรจะขัดกับมาตรา ๔^๑ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๕๑ หรือไม่ หากไม่อาจออกใบอนุญาตให้ได้ การที่สมาชิกของสภาวิศวกรไปปฏิบัติงานในลักษณะเดียวกันกับผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีควบคุมจะถือว่าเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๔๑^๒ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๕๑ หรือไม่ และหากในภายหลังสภาวิศวกรได้กำหนดให้สาขานิวเคลียร์ และสาขาการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านวิทยาศาสตร์เป็นวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ จะมีผลกระทบต่อการออกใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีควบคุมสาขานิวเคลียร์ และสาขาการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านวิทยาศาสตร์ของสภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หรือไม่ อย่างไร โดยเห็นว่า พระราชบัญญัติส่งเสริมวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นโดยมีเจตนารมณ์ที่จะรองรับการส่งเสริมและควบคุมการประกอบวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นใหม่ อันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีการพัฒนาและขยายสาขาเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก แต่กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันยังครอบคลุมไม่ถึง^๓ และเพื่อมิให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายระหว่างองค์การวิชาชีพ

มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้มิใช่บังคับแก่ผู้ประกอบวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เป็นสมาชิกขององค์กรตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอื่น และผู้ประกอบวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามสนธิสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศหรือระหว่างรัฐบาลไทยกับทบวงการชำนัญพิเศษแห่งสหประชาชาติ

มาตรา ๔๑ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีควบคุมหรือกระทำด้วยวิธีใด ๆ ที่แสดงให้เห็นว่าตนมีสิทธิที่จะประกอบวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีควบคุมโดยมิได้รับใบอนุญาตจากสภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เว้นแต่เป็นการกระทำในอำนาจหน้าที่ในฐานะข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งส่งผลให้วิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีพัฒนาและขยายสาขาเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก แต่กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันยังไม่ครอบคลุมถึงวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นใหม่ สมควร (มีต่อหน้าถัดไป)

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ได้จัดตั้งขึ้นมาแล้วตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอื่นกับสภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีตามพระราชบัญญัตินี้ มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงได้บัญญัติให้พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่ผู้ประกอบการวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เป็นสมาชิกขององค์กรตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอื่น และผู้ประกอบการวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามสนธิสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศหรือระหว่างรัฐบาลไทยกับทบวงการชำนัญพิเศษแห่งสหประชาชาติ บทบัญญัติมาตรานี้จึงเป็นการกำหนดขอบเขตการบังคับใช้กฎหมายให้เกิดความชัดเจนเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในการบังคับใช้กฎหมายระหว่างองค์กรวิชาชีพและยกเว้นการบังคับใช้กฎหมายให้กับผู้ประกอบการวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามสนธิสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศหรือระหว่างรัฐบาลไทยกับทบวงการชำนัญพิเศษแห่งสหประชาชาติเท่านั้น จึงเป็นกรณีเกี่ยวกับการห้ามผู้ประกอบการวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เป็นสมาชิกขององค์กรตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอื่น จะมาเป็นสมาชิกและขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีควบคุมตามพระราชบัญญัตินี้ ด้วยเหตุนี้ สภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจึงสามารถออกใบอนุญาตผู้ประกอบการวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีควบคุมให้แก่ผู้ที่มีคุณสมบัติไม่มีลักษณะต้องห้าม และขอรับใบอนุญาตผู้ประกอบการวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีควบคุมซึ่งเป็นสมาชิกขององค์กรตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอื่น รวมตลอดถึงสมาชิกของสภาวิศวกรได้ โดยไม่ขัดกับมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๕๑ และเมื่อเป็นการประกอบการวิชาชีพควบคุมตามที่ได้รับใบอนุญาตจากสภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแล้ว จึงไม่เป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๔๑^๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๕๑ แต่อย่างใด

สำหรับกรณีปัญหาว่า หากในภายหลังสภาวิศวกรได้กำหนดให้สาขานิเวศลิยร์และสาขาการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านวิทยาศาสตร์เป็นวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ จะมีผลกระทบต่อการออกใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีควบคุม สาขานิเวศลิยร์ และสาขาการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านวิทยาศาสตร์ที่สภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้ออกใบอนุญาตให้แก่สมาชิกของสภาวิศวกรไปแล้วหรือไม่ อย่างไร นั้น เห็นว่า ในเรื่องที่หารือนี้ เป็นกรณีที่สภาวิศวกรและสภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีซึ่งมีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตผู้ประกอบการวิชาชีพควบคุมที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน จะต้องปรึกษาหารือและวางหลักเกณฑ์เพื่อมิให้มีปัญหาในเรื่องขอบเขตการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมวิชาชีพที่ตนรับผิดชอบอยู่ไม่ให้เกิดแย้งกัน ประกอบกับกรณีนี้ยังไม่มีข้อเท็จจริงที่เป็นปัญหาข้อกฎหมายเกิดขึ้น จึงไม่อาจให้ความเห็นในประเด็นนี้ได้

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๓).

จัดตั้งสภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขึ้นเพื่อทำหน้าที่ส่งเสริมและควบคุมการประกอบการวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้.

^๔โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

ประเด็นที่สอง สภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสามารถกำหนดหลักเกณฑ์ในการรับรองปริญญา ประกาศนียบัตร หรือวุฒิปัตริเทียบเท่าปริญญาในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ซึ่งมีหลักสูตรการเรียนเกี่ยวข้องกับความรู้ในวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้หรือไม่ และจะดำเนินการโดยอาศัยหลักเกณฑ์ตามข้อ ๑๐ (๔)^๕ แห่งข้อบังคับสภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ว่าด้วยการรับสมัครสมาชิก คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของสมาชิก ค่าจดทะเบียนสมาชิก ค่าบำรุง และค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บจากสมาชิก พ.ศ. ๒๕๕๔ มาใช้ในการรับรองปริญญา ประกาศนียบัตร หรือวุฒิปัตริเทียบเท่าปริญญาในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้หรือไม่ นอกจากนี้ จะกำหนดให้มีการรับรองประกาศนียบัตรหรือวุฒิปัตริที่ต่ำกว่าระดับปริญญาให้เทียบเท่าปริญญา เพื่อให้ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาสามารถเข้ามาเป็นสมาชิกสามัญและขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีควบคุมได้หรือไม่ โดยเห็นว่า มาตรา ๑๔ (๓)^๖ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดให้สมาชิกสามัญต้องมีความรู้ในวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยได้รับปริญญา ประกาศนียบัตร หรือวุฒิปัตริเทียบเท่าปริญญาในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่สภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีรับรอง และมาตรา ๑๐ (๖) (ฎ)^๗ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดให้สภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และ

^๕ข้อ ๑๐ ให้ผู้ประสงค์จะสมัครเป็นสมาชิกสามัญยื่นคำขอสมัครตามแบบ วขวท. ๑ ท้ายข้อบังคับนี้ ต่อเลขาธิการ ณ สำนักงาน พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๔) สำเนาแสดงผลการศึกษาที่มหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาให้การรับรอง (เฉพาะผู้ที่ไม่มีความรู้ในวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี) หรือวุฒิปัตริเทียบเท่าปริญญาในสาขาวิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ. วท.ม. ฯลฯ) เพื่อแสดงให้เห็นว่าได้ศึกษาวิชาด้านวิทยาศาสตร์ไม่น้อยกว่า ๑๘ หน่วยกิต)

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๑๔ สมาชิกสามัญต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ หรือตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

(๒) มีสัญชาติไทย

(๓) มีความรู้ในวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยได้รับปริญญา ประกาศนียบัตร หรือวุฒิปัตริเทียบเท่าปริญญาในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่สภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีรับรอง

(๔) ไม่เป็นผู้ประพฤติดิจรยาบรรณอันจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพตามที่กำหนดในข้อบังคับ

(๕) ไม่เคยถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในคดีที่เป็นการประพฤติดิจรยาบรรณอันจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพตามที่กำหนดในข้อบังคับ

(๖) ไม่เป็นผู้มีจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ หรือไม่เป็นโรคตามที่กำหนดในข้อบังคับ

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๑๐ สภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๖) ออกข้อบังคับว่าด้วย

ฯลฯ

ฯลฯ

(๗) กิจการอื่นใดตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

ข้อบังคับนั้น ต้องได้รับความเห็นชอบจากสภานายกพิเศษแห่งสภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

เทคโนโลยีมีอำนาจหน้าที่ออกข้อบังคับในกิจการอื่นใดตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ได้ ดังนั้น เมื่อสภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐ (๖) (ฎ)^๔ และมาตรา ๑๔ (๓)^๕ ดังกล่าวแล้ว สภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจึงอาจดำเนินการออกข้อบังคับว่าด้วยการรับรองปริญญา ประกาศนียบัตร หรือวุฒิบัตรเทียบเท่าปริญญาในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการพิจารณารับรองวุฒิการศึกษาของผู้ซึ่งประสงค์จะเข้ามาเป็นสมาชิกสามัญของสภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้

กรณีที่สภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจะนำหลักเกณฑ์ตามข้อ ๑๐ (๔)^๖ แห่งข้อบังคับสภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ว่าด้วยการรับสมัครสมาชิก คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของสมาชิก ค่าจดทะเบียนสมาชิก ค่าบำรุง และค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บจากสมาชิก พ.ศ. ๒๕๕๔ มาใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการรับรองปริญญา ประกาศนียบัตร หรือวุฒิบัตรเทียบเท่าปริญญาในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นั้น เมื่อได้พิจารณาข้อ ๑๐ (๔) แห่งข้อบังคับดังกล่าว ได้กำหนดให้ผู้ประสงค์จะสมัครเป็นสมาชิกสามัญจะต้องยื่นเอกสารหรือหลักฐานเป็นสำเนาแสดงผลการศึกษาที่มหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาให้การรับรอง (เฉพาะผู้ที่ไม่มีปริญญา ประกาศนียบัตร หรือวุฒิบัตรเทียบเท่าปริญญาในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อแสดงให้เห็นว่าได้ศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ไม่น้อยกว่า ๑๘ หน่วยกิต) หลักเกณฑ์ดังกล่าวจึงเป็นการกำหนดให้มีการยื่นเอกสารหรือหลักฐานเพื่อแสดงผลการศึกษาที่จะเทียบเคียงให้เท่ากับการศึกษาวิชาการด้านวิทยาศาสตร์ตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนด ไม่ใช่หลักเกณฑ์ที่จะนำไปใช้ในการพิจารณาเพื่อรับรองปริญญา ประกาศนียบัตร หรือวุฒิบัตรเทียบเท่าปริญญาในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแต่อย่างใด ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของสภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและเพื่อให้เกิดความชัดเจนสำหรับผู้ซึ่งประสงค์จะเข้ามาเป็นสมาชิกสามัญ สภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาจดำเนินการออกข้อบังคับว่าด้วยการรับรองปริญญา ประกาศนียบัตร หรือวุฒิบัตรเทียบเท่าปริญญาในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีตามที่ได้ให้ความเห็นไว้แล้วข้างต้น แต่ทั้งนี้จะต้องคำนึงด้วยว่าปริญญา ประกาศนียบัตร หรือวุฒิบัตร นั้น เป็นปริญญา ประกาศนียบัตร หรือวุฒิบัตรในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอันอยู่ในหน้าที่ อำนาจ และความรับผิดชอบของสภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งด้วยหรือไม่

สำหรับกรณีที่สภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจะกำหนดให้มีการรับรองประกาศนียบัตรหรือวุฒิบัตรที่ต่ำกว่าระดับปริญญาให้เทียบเท่าปริญญา เพื่อให้ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาสามารถเข้ามาเป็นสมาชิกสามัญและขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีควบคุมได้ นั้น เห็นว่า แม้สภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจะมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาว่า ประกาศนียบัตรหรือวุฒิบัตรใดเทียบเท่าปริญญาในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีตามมาตรา ๑๔ (๓) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๕๑ ก็ตาม แต่เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าประกาศนียบัตรหรือวุฒิบัตรนั้นเป็นวุฒิการศึกษาที่ต่ำกว่าระดับปริญญา สภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจึงไม่อาจกำหนดหลักเกณฑ์การรับรองประกาศนียบัตรหรือวุฒิบัตรที่ต่ำกว่าระดับปริญญาให้เทียบเท่าปริญญา

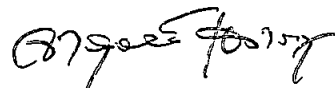
^๔โปรดดูเชิงอรรถที่ ๗, ข้างต้น

^๕โปรดดูเชิงอรรถที่ ๖, ข้างต้น

^๖โปรดดูเชิงอรรถที่ ๕, ข้างต้น

ในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้ หากแต่เป็นอำนาจหน้าที่ของสถาบันการศึกษา
ที่ออกประกาศนียบัตรหรือวุฒิปัตร์ หรือหน่วยงานกลางที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการอุดมศึกษา
ที่จะเป็นผู้มีอำนาจในการพิจารณาให้การรับรองดังกล่าว

ประเด็นที่สาม การได้รับปริญญาในสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์จะถือว่า เป็นผู้มีความรู้
ในวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยได้รับปริญญา ประกาศนียบัตร หรือวุฒิปัตร์เทียบเท่า
ปริญญาในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่สภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีรับรองหรือไม่
โดยเห็นว่า ในการพิจารณาว่าผู้ได้รับปริญญาในสาขาหนึ่งสาขาใดจะเป็นผู้มีความรู้ในวิชาชีพ
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีหรือไม่ นั้น ย่อมเป็นอำนาจหน้าที่ของสภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยีที่จะต้องเป็นผู้พิจารณา เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ใน
กฎหมายจัดตั้งสภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

(นางสาวจรรวณ เสงตระกูล)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๖๒